

ikke i faa Dage, saaledes som man tænker sig med Københavns Befæstning, men baade i Dage, i Uger og i Maaneder, saa længe indtil den Hjælp kan komme, som man tænker sig vil komme. Paa den anden Side er det en Selvfølge, at den højere Administration ikke maa indeslutes i en saadan Fæstning eller i en befæstet Hovedstad, thi saa ligge jo hele Forsvaret og Administrationen stille. Den eneste Hovedstad i Europa, der er befæstet, er jo Paris, og da Administrationen var indenfor Fæstningens Mure, lammedes hele Forsvaret udenfor Paris. Regeringens Chef maatte gaa op i Ballon for at komme ud og reorganisere Forsvaret i det øvrige Land. Og paa samme Tid, som vi gøre alt, hvad der hører til for at holde os neutrale, maa vi ogsaa indrette vor militære Ordning saaledes, at vi ikke udfordre en Stormagt til at sætte sig i Besiddelse af nogen Del af vort Land, men ved at gøre København til Fæstning med alle Beholdningerne, Flaadens Leje osv. indenfor sine Volde opfordre vi netop en krigsførende Magt til at sætte sig i Besiddelse af Byen. Den aabne By vil derimod ikke være til Nytte for nogen krigsførende Magt. Naar jeg taler om krigsførende Magter, tænker jeg for min Part nærmest paa en Krig mellem England og Tyskland. Begge Parter ere interesserede i at komme i Besiddelse af en Fæstning, det kommer bare an paa, hvem der kommer først. En stor Fæstning som København vil være en behagelig Retræte for Flaaderne i Østersøen. Er der ingen Fæstning, er der ingen, der har noget at gøre der. En lille Befæstning, enten i Issefjorden eller Sonden for København eller maaske oppe Nord for Kronborg — hvor, lader jeg de sagkyndige om —, vil kunne være en Retræte for vor Hær og Flaade, men ganske betydningsløs for en Stormagtsflaade.

Der er ogsaa et Moment, som jeg tror, man maa tage i Betragtning, naar Talen er om Københavns Befæstning, det er Luftkrigen. Vi se jo Stormagten England med Frygt se hen til Udviklingen af Luftskibene, ja, man drager endog i Tvivl, om det er rigtigt at bygge de store Dreadnoughter, idet man mener, at de ere særlig udsatte for Tilintetgørelse af Projektiler fra Luftskibene. Men naar saa er, er der ogsaa Grund for os til at tage under Overvejelse, om vi overfor en fremtidig Udvikling af Krigsmaskinerne bør lægge en Fæstning omkring København.

Mit Forslag er militært set ubetinget det billigste, kraftigste og nyttigste. Det

opfylder alt, hvad der kan forlanges af vor Militærordning i Tilfælde af, at der udbræder Krig mellem Stormagterne, og vi skulle forblive neutrale. Og det er jo ikke noget, som jeg har fundet paa. En saadan Ordning blev efter vor sidste Krig foreslaaet af Krigsminister Raasløff, og de sagkyndige den Gang var vel nok ligesaa dygtige og ligesaa fædrelandssindede som de sagkyndige nu. Den Fæstning, der her foreslaas fra Regeringens Side, er der ingen, der har villet have, før det saakaldte L'hombreparti kom til Magten, og det er desværre deres Kammerater og deres Efterfølgere, der endnu raade indenfor de saakaldte sagkyndiges Raad. Jeg erkender, at der er en Vanskelighed ved at komme bort fra den foreslaaede Ordning, og det er den, at de Herrer jo have bygget Landbefæstningen, og til den sluttede sig jo alt, hvad der hed Militær, de var nødte dertil. Der var ganske vist enkelte uafhængige militære og ikke de ringeste, der var ubetingede Modstandere af Landbefæstningen, som Raasløff var det og de sagkyndige i hans Tid. Vanskeligheden er nu at faa de militære, der ad Provisorismens Vej have gennemført Fæstningen, og de civile, der have sluttet sig til dem ved den Agitation, der er opført, bort fra den. Menneskene ville jo nødigt indrømme, at de have lavet gale Ting. Der skal megen Selvovervindelse til at erkende sine Fejl, og derfor vil det naturligvis være omtrent umuligt at faa Højre til at gaa med til en anden Ordning end en, som omfatter Københavns Befæstning.

Men i mit Forslag er ogsaa indbefattet de fremskudte forberedte Stillinger, som Forsvarsministeren har foreslaaet. Vore Forslag falde for saa vidt sammen, og da jeg antager, at det er det, vi først skulle til at lave, tror jeg, at naar vi en Gang ere komne ud over det, naar vi til næste Aar eller næste Aar igen have faaet en endelig Lov, selv om den efter min Mening bliver nok saa uheldig, vil der komme saa megen Fred her i Landet, at der i Befolkningen, i alle Klasser, ogsaa hos de sagkyndige, vil rejse sig en saadan Erkendelse, at man rolig vil gaa til at afskaffe hele Københavns Søbefæstning og flytte, saaledes som jeg har foreslaaet, Flaadens Leje hen til et Sted, hvor det kan beskyttes, det kan det nemlig umuligt blive her, her vil Flaaden blive tagen straks. Man vil flytte den hen til et Fæstningsanlæg, som ikke er større, end at det finansielt er overkommeligt og militært forsvarligt. Det er mit Haab og min Tro,